СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 198. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця 26-го серпня 1938. No. 198. Jersey City, N. J., Friday, August 26, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ СКЛИКУЄ НАРАДИ В СПРАВІ "ЧИСТКИ"

ГАЙД ПАРК (Ню Йорк). — „Чистка" членів Демократичної Партії, що противляться політиці президента Рузвелта, має бути головним предметом конференції провідників цеї партії.

Ходять чутки, що Джім Фарлі, головний почмайстер у кабінеті президента та по президенті головний провідник Демократичної Партії, противиться „чистці", а спеціяльно кампанії президента проти кандидатури Джорджа в Джорджії й Смита в Савт Каролайні.

СТЕЙТОВА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРОТИ ПАРТІЇ ПРАЦІ.

БОФАЛО (Ню Йорк). — Конвенція Стейтової Федерації Праці признала стару засаду Американської Федерації Праці не вмішуватися в партійну політику та заявилася проти Американської Партії Праці, називаючи її скритим витвором Комітету Промислової Орґанізації.

Потім конвенція вибрала „безпартійний комітет", що має керувати голосами юнійних робітників підчас виборів.

ЛУІС ПРОБУЄ ПОГОДИТИ ПОСВАРЕНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ЮНІСТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Джан Луіс, голова Комітету Промислової Орґанізації, відбуває тут конференції з посвареними лідерами автомобільної юнії, стараючися видно довести їх до згоди.

По цілоденних і цілонічних нарадах Луіс заявив ґазетярам, що він іще не може подати їм ніякого висліду, одначе він „не є песимістичний".

АРЕШТУЮТЬ СТОРОЖІВ ЗА СМЕРТЬ ВЯЗНІВ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Три детективи з міського поліційного бюра вбивств арештували в філядельфійській повітовій вязниці в Говмзбурґу двох сторожів цеї вязниці: Алфреда Брова й Френсиза Смита. За це арештування заявився посадник міста Вилсон; зате судовий лікар („коронер") Чарлз Герш і повітовий прокуратор назвали це робленням заколоту в слідстві. Арештованих потім випущено на волю по зложенні кожним з ним кавції в сумі півтретя тисячі долярів як запоруки, що зявляться на кожний заклик суду як важні свідки в справі смерти 4 вязнів у вязниці.

Судовий лікар каже, що слідство виказало, що вязні померли від горячи, як хтось із заряду вязниці напустив до келії вязнів пари й нагрів келії так, що голою рукою не можна було діткнутися залізних крат келій. „Коронер" каже, що слідство ще не викрило, хто саме пустив пару.

НОРМАН ТОМАС ПРОТИ ПОЛІТИКИ РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Норман Томас, соціялістичний лідер, виголосив на радіо промову про політику Рузвелта і в ній назвав цю політику примховатою й непостійною. Лиш одна річ є постійна в політиці Рузвелта, говорив Томас, а це прямування до влади.

Потім Томас нападав на Рузвелта за його, мовляв, цинічні звязки з політичними босами та за вживання фондів „нового розділу" для цілей партії.

УРЯД ХВАЛИТЬСЯ ВИСОКИМ ПРИХОДОМ ФАРМЕРІВ.

ВАШИНҐТОН.—Секретар рільництва Волес виступив з публичною критикою балачок, що, мовляв, рільництво стоїть нині так зле, як у 1932 році. Він показує, що дохід фармерів тепер майже два рази більший від приходу фармерів у 1932 році, й називає ці балачки базіканням незнайків або божевільних.

ШУКАЮТЬ ШАЙКИ „ЗАЙЦІВ".

НЮ ЙОРК. — Французька корабельна лінія просила нюйорську поліцію розслідити, чи в Ню Йорку нема якої шайки злочинців, що займаються пачкуванням „зайців" кораблями.

Недавно на кораблі „Норманді" з цеї лінії відкрито в порті Гавр у Франції 14 таких пасажирів, що їхали без білету.

ЗГИНУВ У СЕРПНЕВІЙ СНІГОВИЦІ.

РЕНДОЛФ (Ню Гемпшир). — Три туристи, що вибралися звідси на прогульку по так званім Президентськім Ланцюху, попали коло гори Вашинґтона на висоті 4,000 стіп у снігову бурю. Коли один з них, 18-літній Йосиф Каджіяно з Ню Йорку, не міг далі йти, товариші лишили його на місці та пішли кликати помочи. Коли рятунковий відділ Апалячійського Гірського Товариства знайшов знову Каджіяна, він уже був неживий. Рани на голові казали догадуватися, що осліплений сніговицею він упав кілька разів. Тіло його знесено до схоронища товариства.

МУСОЛІНІ НА МАНЕВРАХ.

Підчас недавних маневрів італійської армії італійський диктатор самий пробував наставити гармату на відповідну висоту.

ДЕВІЗОВИЙ ПРОСТУПОК ГРОМАДЯНКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Митний уряд у Здолбунові придержав американську громадянку, Теклю Каміньску, родом з Познанщини, що мешкає в Ню Йорку. Вона їхала через прикордонну смугу Здолбунів—Шепетівка до У. С. С. Р. як туристка з двома синами. При ревізії знайшли при Каміньскій 670 долярів, скритих у поясі. Їх вона намагалася перевезти з собою до У. С. С. Р. Каміньску передали судовим властям, щоб судити її за девізовий проступок.

УСТРИЦІ РОЗНОСЯТЬ ЗАРАЗКИ ТИФУ.

Паризький „Пті Журналь" повідомляє, що на кількох французьких пляжах занотували випадки тифу, спричинені споживанням устриць, що містять заразки цеї недуги.

ЗНАЄ 290 МОВ.

У Франкфурті живе проф. Ганс Шутц, який знає 290 мов. Його батько знав усього 12 мов; він дістав по батькові мовознавчий талант і в 9-му році почав вивчати італійську, французьку й анґлійську мову. Після них систематично вивчав ґрупами всі европейські споріднені мови та їх діялекти. Шутц каже, що найтяжче було йому вивчити мадярську мову, баскійську і деякі діялекти індійські та кавказькі.

СТРАШНЕ ЗДИЧІННЯ НА СЕЛІ.

З Хмельова, пов. Тарнобжеґ, вийшла з хати одної неділі вечором 24-літня Анеля Ядах зо своїм нареченим, 27-літнім М. Козьолом, і вже більше не вернулася додому. Повідомлена поліція арештувала Козьола і знайшла тіло його нареченої. Козьол убив свою наречену, закопав на свому полі, що його заорав і засіяв любінем.

УРЯД ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД КАШЛЮКОМ.

Міський уряд здоровля в Ню Йорку каже, що в минулому тижні в місті начислено 413 нових випадків кашлюка („гвупінґ коф"). Уряд каже, що в місті ще ніколи не було стільки випадків цеї недуги, відколи уряд держить реєстри кашлюка, себто від 1914 року.

ЖІНКА ЗМІНИЛА ПОЛ.

Ядвига Кулек, літ 44, мешканка Скальмежиць під Островом, змінила цими днями по операції в неврольоґічній клініці познанського університету свій пол і стала чоловіком. Вона прибрала тепер імя Людвик.

ЛЕДВИ ОДИН УКРАЇНСЬКИЙ ЛАВНИК У ГОРОДКУ.

Староство в Городку рішило на днях остаточно справу вибору українця на лавника в міській управі Городка, п. Михайла Цуньовського, якого міська рада вибрала ще в осени 1937 р. Проти вибору внесли радні-поляки (ендеки) спротив до староства, що його щойно по сімох місяцях староство відкинуло як безосновний. Таким робом до управи міста Городка ввійшов одинокий українець — людина загально поважана. Тепер має міська рада в Городку на 24 радних ледви одного українця, хоч українці творять третину населення Городка.

КАРА ЗА ТОРГОВЛЮ ЖИВИМ ТОВАРОМ.

До Берези Картузької вислала польська влада одного з найнебезпечніших торговців живим товаром, Венямина Леща з Варшави. Лещ має на совісті кількадесять молодих дівчат, яких вивіз за кордон, обіцяючи добрі посади, а в дійсності передав їх своїм аґентам живим товаром.

АМЕРИКА ПОЗАДУ ІНШИХ КРАЇВ.

Ліга Націй видала економічний статистичний річник, у якому говориться, що Злучені Держави Америки стоять далеко позаду інших европейських країв в економічнім відродженні й повороті добробуту.

ЗАКИДАЮТЬ СЕНАТОРОВІ ЗВЯЗКИ З КЛЕНОМ.

Один з визначних діячів Демократичної Партії, адвокат Пірсон Гол у Лос Анджелесі, Каліфорнія, закинув сенаторові Мекаду, що він спирається на Ку-Клакс Клен. Сенатор заявив, що леґітимація, видана Кленом для нього, є фальшива. „Цісарський провідник" Клена теж каже, що ця леґітимація („пашпорт") фальшива.

КОРАБЕЛЬ ПОПАВ НА СКЕЛІ.

Понад 300 моряків і кадетів, що відбували вправи на бразилійськім шкільнім кораблі „Алміранте Сальданя", покинули корабель, бо він осів на скелях у заливі Сан Хвана (Пуерто Ріко). Морські хвилі оббили вже з корабля спідні дошки й плити, так, що з нього не можна навіть було вирятувати річей, зложених на його дні.

30,000 БЕЗДОМНИХ СОБАК У ВАРШАВІ.

У Варшаві вештається 30,000 бездомних собак. З них тільки 3,000 виловлюють річно.

КУЛЬТУРА.

Старий китайський дипльомат Лі-Тчінґ-Ван, який обїхав цілий світ і був представником „Небесної Імперії" в кільканацятьох державах, так висловився про культуру ріжних народів:

Якби наша китайська культура запанувала над світом, тоді земля перемінилась би у крамничку, курильню опію і заквітчаний корабель.

Якби арабська культура запанувала над світом, тоді світ став би гаремом і лазнею.

Якби американська культура запанувала над світом, тоді світ став би фабрикою, боксерським рінґом, кіном і мюзік-голом.

Якби анґлійська культура запанувала над світом, то він перемінивсяб у корабельну та торговельну контору і спортовий майдан.

Якби еспанська культура запанувала над світом, то це був би манастир і арена для боротьби биків.

Якби російська культура запанувала над світом, то світ став би заведенням божевільних і мітинґовою салею.

Якби німецька культура запанувала над світом, то це булаб касарня і ляборaторія для виробу дітей.

Якби французька культура запанувала над світом, то це булаб мистецька вистава і кабарет з кафешантаном.

Тепер нехай кожний читач відповість собі сам на питання, як виглядав би світ, якби над ним панувала українська культура. Нам здається, що це був би хор у народніх строях, якого члени сварились би, чому завчасу не подумали про його кращу орґанізацію.

БОЛЬШЕВИЦЬКА "ДЕМОКРАТІЯ" ПРИ ПРАЦІ

МОСКВА. — Совєтський суд засудив на смерть десятьох високих урядовців так званої „Совєтської Азербейджанської Републики". Совєтські часописи закидають, що засуджені належали до тайної сепаратистичної орґанізації, яка пробувала відірвати Азербейджан від совєтського Союзу і створити самостійну републику. Всі згадані високі урядовці були заняті в департаментах хліборобства. А „Бакунскій работнік", що виходить у місті Баку, в числі з 8 серпня ц. р. доносить, що совєтська влада там арештувала 14 високих урядовців, які витворювали незадоволення серед місцевого населення та в той спосіб підкопували совєтську владу. Вони плянували скриті вбивства совєтських урядовців і підготовляли край до повстання.

УКРАЇНА НЕ ХОЧЕ ВІДДАВАТИ МОСКВІ ХЛІБА.

КИЇВ. — У сергієвському повіті, Донецького Басейну, відбувся суд над селянами за те, що підпалювали збіжжя, щоб не віддати його в руки совєтської влади. Двох підсудних, Гуцула та Левицького, засудили на кару смерти. Присуд виконали негайно. Замітне, що судова розправа відбувалася на місці, в колхозі, а то тому, щоб нею застрашити інших селян від подібних сабатажних учинків.

ОБОРОННІ ВІДРУХИ.

КИЇВ. — Перед виборами до так зв. „Верховного Совєту УССР" тайна орґанізація, яка стоїть в опозиції до заряду „Комуністичної партії большевиків України" (КПбУ), видала до всіх виборців летючку, в якій закликала їх „перечеркнути згори надолину цілий виборчий бюлетень з кандидатами, назначеними московськими диктаторами у Верховний Совєт України".

ГІТЛЄР ЗАҐАРАНТУВАВ ГРАНИЦІ УГОРЩИНИ.

БЕРЛІН. — У часі бенкету Гітлєр виголосив у честь присутнього угорського реґента Гортія тост і зазначив, що Німеччина вважає границі Угорщини непорушними. Горті зо свого боку підкреслив традиційну дружбу між Німеччиною й Угорщиною, яка була задемонстрована в часі світової війни.

БУДАПЕШТ. — Угорська публична опінія досить неспокійна. З одного боку мадяри хочуть жити мирно зо своїми сусідами, та з другого боку бояться, що Німеччина при помочі економічного і політичного проникання цілком візьме Угорщину під свій диктат. А велика частина угорських політичних кол є того переконання, що, звязуючися з Німеччиною, Угорщина знов звязується з табором, який програє. Супроти цього Угорщина хотілаб задержати свою повну невтральність і не зобовязуватися супроти Німеччини в надходячім німецько-чеськім конфлікті.

ПРИПИНЕННЯ БОРОТЬБИ МІЖ ФАШИСТАМИ І КАТОЛИКАМИ.

РИМ. — Між італійськими фашистами і католицькою церквою прийшло до порозуміння, в якім фашисти згодились не виступати проти „католицької акції" та дозволили навіть членам фашистівської партії брати в ній участь. Правдоподібно, що в нагороду за це Ватикан не буде так гостро виступати проти фашистівської расової політики.

РАДЯТЬ ЖИДАМ.

РИМ. — Кремонський фашистівський часопис „Іль режіме фашіста", редаґований високим фашистівським достойником, бувшим головним секретарем фашистівської партії, Робертом Фаріначієм, помістив статтю, в якій радить усім жидам, що займають високі становища в фашистівськім режімі, щоб вони самі, по доброму, уступили зо своїх позицій, бо цього тепер вимагає потреба. Той часопис поставив за взірець одного жида, Марія Йону, який займав високе становище в фашистів і тепер сам з нього зрезиґнував. Стаття називає його за те „добрим фашистом".

ДАЛЯДІЄ ДІСТАЄ ПІДТРИМКУ.

ПАРИЖ. — Премієр Далядіє дістав підтримку з боку своєї власної партії, яка офіційно називається „радикально-соціялістична партія", в напрямку повалення у Франції 40-годинного дня праці і заведення 48-годинного.

БОРОТЬБА НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

ГЕНДАЄ. — Між еспанськими націоналістами і червоними ведуться завзяті битви, в яких націоналісти осягнули малі перемоги. Битви ведуться в околицях Мадриду і над рікою Ебро. Мадрид загрожений націоналістами.

НАПРУЖЕННЯ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

ТОКИО. — Японський ґен. Ямамото заявив, що положення на совєтсько-корейській і манчуцькій границі є дуже напружене і нема причин до оптимізму. Совєти укріплюють свої позиції і ґуртують військо та матеріяли.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИЧНЕ ХИТРУНСТВО, ЧИ ГЛУПОТА?

У багатьох стейтах відбуваються тепер завзяті виборчі кампанії, котрі можуть у значній мірі змінити склад наступного конгресу. Виринають при цих виборах прецікаві політичні питання, і то не тільки такі, які виринають при всяких виборах, але питання основної політичної натури. До таких питань можна зачислити, наприклад, питання, чи президент Злучених Держав має при них поводитися стисло як виконний урядник, чи може він теж поводитися як член своєї партії та вмішуватись у вибори, заявляючися за цього або онтого кандидата.

Це питання порушив президент Рузвелт не своїми словами, але своєю поведінкою. Зате інше питання президент порушив своєю виразною заявою. Є це питання голосування членів одної політичної партії на кандидатів іншої партії при „праймеріс".

Слово „праймеріс" ми звичайно перекладаємо словом „правибори", одначе американські „праймеріс" поважно ріжняться, наприклад, від колишніх австрійських правиборів. „Праймеріс" заведено для вигоди партій і для встановлення правила правління більшости. При „праймеріс" члени партії встановляють урядово нотованим голосуванням, хто має вважатися правильним кандидатом партії.

Американська політична практика завела в цій засаді певні модифікації. Трапляється часто таке, що виборці, наприклад, Републиканської Партії голосують при правиборах на лісти Демократичної Партії. В цей спосіб кандидатом партії виходить не той, кого хоче більшість Демократичної Партії, але інший кандидат. Пощо це роблять републиканці, догадатися легко: вони думають, що як кандидатом Демократичної Партії буде менше популярний демократ, то Републиканській Партії буде лекше його побороти. Вони вважають це політичним хитрунством.

Президент Рузвелт у своїй заяві звертає увагу цього роду людям, що вони в цей спосіб викривляють саму основу правиборів. Кандидатами виходять не люди, за котрих стоїть більшість. Вибори не являються тоді чесним виразом опінії виборців.

Уваги Рузвелта зовсім слушні. Вони вдаряють у вузкопартійне розуміння виборів. Розумування хитрунів спирається на припущення, що гіршого кандидата легко повалити. Тимчасом у практиці такі гірші кандидати часто переходять. Такі слабші кандидати спираються не на свою особу, але на політичну машинерію. І такого роду хитрунство звичайно має такі наслідки, що політична машинерія опановує вибори, а потім кандидата.

Уряд не має сили заборонити таку практику. Тому власне добре сталося, що в цій справі забрала голос така авторитетна особа, як президент Злучених Держав, та остерегла виборців, що такими нібито хитрощами вони підкопують своє власне добро.

Добро виборців вимагає, щоби при кожнім виборі голосувати на того кандидата, котрий у даним менті видається виборцеві найкращим чоловіком на даний уряд.

НОВА УКРАЇНСЬКА ПАРТІЯ В ПОЛЬЩІ

Перед кількома місяцями львівське воєвідство розвязало львівське товариство „Союз Українок" разом з півтораста його кружків та 50 тисячами членів. І видавання обох органів того товариства, „Жінки" й „Українки", застановлено та й уже добрі люди-сусідоньки руки собі затирали. Мовляв: „Ось як доїхали ми тій непослушній Мілені!"

Але Мілена Рудницька непобориа! Вона вже за короткий час перемогла свій глибокий біль за поваленою будівлею, над якою так довго і завзято натрудилася, та взялася негайно до будови нової організації, опертої вже на інших підвалинах.

І справді: будування вже розпочалось, а та нова палата, що її здвигають жіночі руки, називається „Дружина Княгині Ольги". Є це організація, оперта не на законі про товариства з 1932 року, котрий дає адміністраційній владі занадто вже багато прав устромлювати всюди свій ніс, але є це звичайна політична організація, нова українська політична партія.

Прочитавши ті слова, може неодин читач скрикнути: А це що знову? Чиж замало є досі в Західній Україні партій, що нераз мов собаки (і то під чужим пануванням!) жеруться з собою? А тепер родиться ще одна, яка хіба лише може причинитись до ще більшого заколоту, до ще більшої гризні?

Такі заміти можуть бути зроблені зо щирого серця, але лише тими людьми, що не знають добре обставин, серед яких приходиться жити українському народові в Польщі.

Якщоб Мілена Рудницька та її товаришки основували нове жіноче товариство на підставі закону з 1932 р., то за якийсь час повторилась би стара трагедія: десь якийсь кружок того товариства у забутій Богом провінції „допустився" чогось такого, що можна би підставити під якийсь „артикул" карного закону чи якогось іншого, котрий щось забороняє і влада моглаб розвалити знову цілу велику, з тяжким трудом змонтовану будівлю.

А з партією це вже так легко не пішлоб, бо треба би аж доказати її протидержавне, „вивротове" ділання і це ґрунтовно узасаднити.

А якуж ціль має та нова партія, що зветься „Дружина Княгині Ольги"? Ось що вона каже у своїх „Ідеольоґічних тезах":

„Найвищим своїм наказом вважаємо працю в тому напрямі, щоб українська нація заняла належне їй місце побіч усіх інших культурних націй світу". Як же ясно і як зручно заразом це сказано! Чиж може мати хто сумнів, що це „бастиво означає? Всі ми знаємо, про що тут іде, і від усіх нас залежатиме означення, яке те місце має бути та як його для нашої нації здобути.

Дальше кажуть основниці цеї „Дружини":

„Для самоозначення нації є необхідна кристалізація ідеольоґічних і політ. прямовань не лише чоловіків, але й жінок та участь жіноцтва в ролі співрішального і співвідповідального чинника в національному житті.

„Хочемо будити, плекати і розвивати духові цінності нації, а саме історичну традицію, національну культуру, народню творчість — усе, що вяже українську сучасність із минувшиною нації і дає підстави до вдержання її серед теперішнього лихоліття та могутнього розвитку в будучині.

„В суспільно-господарських справах визнаємо засаду національного солідаризму всіх верств нації та підпорядкування всіх особистих, групових і станових інтересів інтересам нації.

„На українську націю дивимося як на велику сімю-спільноту і тому керуємося найглибшою пошаною до української людини, її гідности і свободи. Будемо ширити засади взаємної терпимости і льояльности внутрі громадянства та плекати почуття єдности і послідовности всіх членів нації. Від усіх українців вимагаємо характерности, витривалости в праці, відданости національній справі та непохитного зберігання національної чести.

„Будемо поборювати всі вчинки, що суперечать достоїнству нації".

Як бачимо, є це дуже гарні тези і треба буде лише завзято попрацювати для їх сповнювання. А що основниці й справді не пожалують тої праці, на це дають нам запоруку такі імена між ними, як Мілена Рудницька, Олена Шепарович та д-р Софія Парфанович. Для кріпшого зазначення „соборности" прийняли вони між себе і деяких клерикалок, як напр. Є. Тишинську, та мабуть з уваги на них принято до тез „Дружини" і признання великої ролі церкви.

Зрештою на похвалу основниць „Дружини" треба піднести, що вони допускають у свої ряди і членів чоловічого роду. І власне в першим параґрафі свого статуту кажуть:

„Членом ДКО (Дружина Княгині Ольги) може бути українська людина, коли вона і т. д.".

А чи чоловік ніби не „людина"? Так отже є отверта фірточка до загороди ДКО, котрою може залізти і яка „людина" чоловічого пола, бо вона, зокрема коли є добрим правником, може легко бути потрібна і пожиточна для тої організації.

Її члени мусять мати 18 літ життя, але до головної, повітової і місцевої ради можуть бути вибрані лише люди, що мають уже 21 літ життя. Кожний член „Дружини" дістає партійну виказку і на всіх зборах та нарадах партії мусить мати її при собі Ціла організація ділиться на місцеві і повітові „дружини", а на її чолі стоїть Головна Рада, зложена з 32 осіб, яка вибирає президію, зложену з 6 осіб.

Та найважнішою прикметою цієї „дружинної" організації є це, що її круг ділання обіймає цілу Польщу, що для неї не існує безправно практикований т. зв. „Сокальський кордон", але що вона може свої місцеві та повітові „дружини" закладати і на Волині, і на Холмщині, на Поліссі та на Підляшші. Очевидно, що й на Лемківщині. Це є великий „плюс" тої організації і тому вона заслугує на те, щоб усіми силами її піддержати.

Здержуючи видавництво „Жінка" й „Українка", зроблено величезну шкоду передплатникам тих знаменито редаґованих часописів. Перший з них міг рівнятися з найкращими чужинецькими виданнями того роду; другий, хоч виходив щойно кілька місяців, вже почав був оплачуватись. Тепер очевидно „Дружина Княгині Ольги" пічне знову видавати ті часописи, хоч може і не вдасться вдержати тих самих назв.

У всякому разі та новозаснована організація має вже на самім вступі величезні видатки і тому кожний прихильник нашої праці за „Сокальським кордоном" хай бодай одного доляра пришле на адресу пані Олени Шепарович, Львів, вул. Сикстуська 48, що йому вже і на будучу передплату зможе бути зачислене. Але це справа нагла і тому просимо не зволікати. Присилаючи, просимо покликатися на оту нашу статтю.

Давний „Союз Українок" мав 50,000 членок; нова „Дружина Княгині Ольги" має позискати до року на потіху нашим вороженькам бодай 150 тисяч членів, з чого бодай 2,000 зо Злучених Держав, і 1,000 з Канади.

Ану! Візьміться до діла, Милі Сестри! А й Братя хай Вам поможуть!

Клим Обух.

УКРАЇНІКА В ІТАЛІЙСЬКІЙ ПРЕСІ

„Корієре діпльоматіко е консоляре" в Римі в числі з 31. липня приносить дві великі статті в українській справі: статтю Е. Інсабата „Польща і російсько - японський зудар" та статтю Дометія „З приводу однієї вистави ґрафічного мистецтва. Характеристика, аспірації і цілі українських артистів". До цієї останньої додано також ілюстрацію „Читанка" Сахновської.

Дометі так закінчує свою статтю: „Реасумуючи, ці виставовці залишають враження ріжноманітности та багатства. Та існує щось спільне, якийсь єдиний і цілком особливий дух, що споріднює архаїзуючих візантиністів, як Антонович і Наліпинська Бойчук; із модерністами, як Балас, Дамаяк, Музика і Гординський; симфолістів, як Стефанович і Кульчицька; з реалістами, як Касіян і Сахновська; романтиків, як Нарбут і Міхалевич, і гумористами типу Бутовича. Над усіми ними і над усіми їхніми творами сяє одна й та сама надія, присвічує одне і те саме бажання: виявити перед світом творчі сили українського національного генія, оригінального в своїй істоті і єдиного в своїх виявах; надія й бажання вільного життя, незалежного від якихнебудь чужинецьких накидувань, надія й бажання, що зможуть вповні здійснитися тільки у власній національній, незалежній і суверенній державі. І, зрештою, українські артисти того цілковито свідомі".

Інсабато в своїй статті підходить до справи релігійних переслідувань українців у Польщі, в звязку з останнім папсько - ватиканським договором у справі ревіндикації церков, і, вказуючи на необхідність консолідації антимосковського фронту, називає ці переслідування „незрозумілими і недопускальними".

Місячник „Л'Економія Італіяна" за червень 1938 року приносить дуже ґрунтовну і симпатичну для нас статтю д-ра Джорджа Конфорта під заголовком „Господарство України і комерційні зносини з Італією". Простудіювавши статтю Е. Інсабата „Україна, її населення і господарство", що зявилася раніше в цьому самому місячнику, д-р Конфорто вважав потрібним поглибити і зілюструвати статистичні дані, що на них моглаб основуватись будуча торгівля між Україною й Італією, виходячи „з дуже правдоподібної гіпотези близького створення Української незалежної держави". З цією метою автор уважав необхідним простудіювати чотири головні точки, а саме: 1) закордонну українську торгівлю; 2) італійсько-совєтські комерційні зносини; 3) закордонну торгівлю совєтського Союзу і 4) участь України в совєтській торгівлі з закордоном.

Перевівши дуже докладно свою студію, д-р Конфорто переходить до висновків: „Ми бачили, що італійський комерційний баланс пасивний, і що в минулому 1937 році комерційний дефіцит дійшов до 5,540 міліонів. Наш баланс пасивний також, якщо брати його у відношенні до наших головних клієнтів і доставців (Німеччина, Злучені Держави Америки й Арґентина). Також пасивні наші комерційні зносини з совєтським Союзом. Ми бачили крім того, що ми примушені ввозити велику скількість вугля, бавовни, пшениці, мінералів (заліза, чавуна, криці, міди), вовни, мяса і т. д. Цей крам приходить до нас від держав, що з ними ми маємо пасивний баланс. Італійсько - українська торгівля замісць того дає великі можливости для нашого експорту, і до того Україна вивозить саме ті продукти, що їх ми нині примушені купувати від держав, які купують у нас менше від того, що ми купуємо в них. Трактат українсько-італійського клірингу був би вигідний для Італії, бо заощадив би нам економію в транспорті (з вогідності серед земноморського, замісць з позаокеанських держав) і більший ужиток нашої комерційної фльоти. Італійське й українське господарство мають між собою безсумнівні звязки взаємного доповнення. Ми малиб крім того можливість зменшити, а може й цілком знести дефіцит наших зносин з іншими державами, як із Злученими Державами й Арґентиною, і знайти новий вихід для нашого зростаючого вивозу. І тому ми кінчаємо, підкреслюючи ще раз взаємні користі, що їх знайшлиб Італія й Україна, незабаром певно незалежна, в тісному господарському й комерційному співробітництві".

Е. О.

О. Луговий. Автор застерігає за собою всі права.

ЗА УКРАЇНУ

(ВІРА БАБЕНКО)

Повість із часів революції і повстанської війни у Великій Україні. (В двох частинах).

Частина друга

(61)

Обложені не відповідали. Тоді в хату вскочили три червоні, а за ними ще два з червоними зірками на грудях, мабуть командантів. Артилерист вистрілив в одного; той повалився як сніп, але й він сам упав, поцілений другим, і зістався нерухомим. Стоячий рядом повстанець упав ще перед ним. Один червоний підскочив до Віри. Вона, вистрілявши набої, відкинула непотрібний їй уже револьвер і вхопила десь за пазухи гострий штилет. Червоноармієць, видавши зойку. Другий намірився в неї штиком, та командант впору здержав його викриком:

— Живих брати, бандитів! Не вбивати!

І, доглянувши штилет у руках дівчини, вистрілив у неї. Поранена Віра випустила штилет з рук, а він підскочив до неї, вхопив за руки і всією силою заломив їх назад. Все стихло. У хату набилося ще кількадесять червоних. Шарили по кутках і трупах, чогось шукаючи. Коли перевернули Галієва, він застогнав.

Командант задоволено потирав руки:

— Стратили ми сімох, але й здобич неабияка! — калічено московщиною пояснював своїм. — Двох найважніших бандитів живих повеземо... Це, товариші, голова їх штабу і розвідчиця. Як вимусимо від них зізнання, то всі бандитські провідники будуть у наших руках. Це заслуга товариша Жидківського...

— Цього старого навряд чи довеземо живого — вказали червоноармійці на Галієва.

— Перевязати їм рани і в дорогу! — розпорядив командант.

— А трупи?... Хату хіба запалити, товаришу комісаре?

Командант подумав хвилю і вирішив:

— Не треба. Трупи нехай лежать. Може в околиці близько бандити, то не обійдеться і нам сухо. В сусідньому селі залишимо людей стежити за хатою. То може ще виловимо і їх прихильників... А трупи наших зіставити, щоб бандитів увести у блуд, мовляв, червоноармійці припадково наскочили. Живо збиратися!

Полонених перевязали і звязали на всякий випадок. Понавосили їх на фіру й через хвилю хвиль червоні вирушили в дорогу.

А в хаті догоряла вже лойова свічка й освітлювала трупи. Підвелася скрівавлена голова артилериста, прислухувалася. А далі хутчіше піднявся він увесь і хитаючись наче пяний, переволікся через поріг. І постогнуючи зник у пітьмі.

XVI.

Відділ отамана Чорного впродовж літа містився по хуторах Криворіжжя, часто міняючи місця, щоб змилити червоних, а після відїзду Віри до Тарнова розійшовся по домах, поховав зброю, навязував добрі відносини з червоними частинами, ба молодики вступали добровільно в червону армію. Тіж з місцевих, що про них большевики вже знали, кружляли в околицях своїх сіл, часто навідуючись до рідні. Лише немісцеві, що відріжнювалися говіркою та сам Чорний зо своїми помічниками переховувалися, де хто міг. Згідно з розпорядком, нападів на червоних не можна було робити, а люди без діла нудилися й охлявали і тому Чорний звільнив їх. Та на їх місце прибували нові. Приймати їх отаман не міг. Радив заждати спокійно заклику, бо й сам нудився й сподівався його з дня на день.

Селяни час від часу не витримували тяжкої руки червоної влади й вступали самочинно. То вбють розпаношеного вже занадто комісаря, то потурбують або й розгромлять продмагазини, як ті грабують до зерна збіжжя чи виводять останню корівчину, а то й міліцію, що забуде свої обовязки виловлювати злодіїв і вбивників, а пічне цікавитись повстанцями. Влада не занедбувала швиденько селянам відплатити в десятеро, а в бідні селяни прохали помочи у Чорного. Він не відмовляв, але після виступу йшов в інші місця.

Він також знудився. Минув місяць, минав дугий, а вістей певних не було. Натомісць по селах ходили чутки, що українське військо в синіх жупанах і червоних шараварах з жовто-блакитними прапорами й на добрих конях отверто розїжджає по селах і закликає ставати до бою за неньку-Україну. Бачили його то в тому селі, то в іншому. Чорний з помічниками дивувалися, звідки те військо могло взятися. Вони і замасковані ледве переховуються, а тут така відвага! Порозуміли, що це якась провокація й перестерігали селян не надто нарікати на большевиків перед тими новоявленими ненькоЛюбцями.

То знов зароїлося в Україні від посланців „самого" Петлюри. Ходили від села до села серед білого дня, говорили про незчислені сили Петлюри, про те, що стотисячна армія галичан і тих, що відійшли за кордон, а навіть зза моря, з гарматами, повзами й літаками стоять над кордоном і чекають лише відповідної хвилі, щоб вирушити в Україну. І умовляли селян повставати, помогти українському війську. Не треба говорити, що легковірних знайшлося немало, хоч не одну десяток тисяч вистріляно попередніми місяцями.

Аж одного дня Галієв дав знати, щоб Чорний прибув на призначений на нараду хутір. Гісланець Галієва розповів, що Віра вже кілька днів тому щасливо повернулася з подорожи, була прийнята самим Петлюрою й принесла добрі вісти: уряд прибіщив негайну поміч повстанцям... Довідавшися таке з певного джерела, Чорний готовий був повірити всім тим вісткам про сильну й добре озброєну українську армію. Віддавав поспішно розпорядження своїм заступникам, а сам збирався їхати. Та тут скоїлася подія, що на кілька годин затримала його й урятувала від долі Галієва та Віри.

З сусіднього села привели до нього чоловіка, що пропитував за повстанців. Чоловік був військовий, назвався сотником української армії, якого виделеґувано уряд до відділу отамана Чорного. Вимова чужинця зраджувала його волинське або подільське походження. Його постава й поведінка викликали добре враження не лише в Чорного, але й у присутнього Томиленка, що бував уже в бувальцях. Чорний лише здивувався тому, що уряд не вислав когось, хто знавсяб на місцевих відносинах та знав місцевість.

— Власне я є місцевий, катеринославець, чи скорше херсонець — відповів прибулий. — Я з Елисаветграду... Кінчив там навіть військову школу.

Ця відповідь заставила Чорного насторожитись. Одначе він не показав цього по собі. Говорив далі, начеб нічого не підозріваючи:

— То з чим же ви прибули до нас, пане сотнику?

— Згідно з планами повстанського штабу у Львові, з кожний повстанський район висилається старшину, що має перебрати провід повстанцями. А досі місцеві провідники мають творити їх штаб.

— З того розпорядку либонь нічого не буде... — хмуро вмішався Томиленко.

— Чому? смію спитати, — чемно запитався прибулий.

— Дуже просто... Там за кордоном не знають, як ми стоїмо і чим воюємо. Чи вам відомо, що ми воюємо вилами і косами?... Що тепер ми сидимо тихо, щоб не наражувати непотрібно людей?

(Дальше буде).

•З ДНЯ•

„ОБОВЯЗКИ СУПРОТИ СУСПІЛЬНОСТИ".

Недавно ґазетярі випитували про ріжні справи одну фільмову зірку. Між іншим та зірка нарікала, що уряд забирає від фільмових артистів величезні податки, так, що не лишається їм на життя і репрезентацію.

А та репрезентація дуже коштовна. Бо фільмова зірка мусить жити у відповідній віллі, чи хоче чи ні, і мусить мати відповідне число домашньої обслуги, також мусить мати відповідне число автомобілів, а передівсім мусить відповідно одягатися. Вона говорила, що фільмова зірка не сміє два рази появитись у тій самій сукні, навіть колиб ту сукню дуже любила. Як тільки якийсь фотограф відфотоґрафує її і подасть знимку до ґазети (а таке дуже часто трапляється), та сукня вже „зношена" і її не можна ще раз одягати. А коштує нераз така сукня 50, 100 і більше долярів. „Це наше обовязки супроти публики", говорила зірка.

Публика обожає зірок, а те обожання вимагає від зірок, щоб вони появлялися перед публикою в найкращому виді. І нераз ті зірки може волілиб ті гроші, що витрачують на сукні, зложити до банку на чорну годину; нераз через сукні вони банкротують і сходять на жебраків. А проте вони мусять „садитись", бо: це обовязок супроти суспільности.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЙНІ ОБОВЯЗКИ.

Треба сказати, що такі репрезентаційні обовязки супроти своєї суспільности мають не лише зірки, але й суспільні провідники. Від них також суспільність вимагає, щоб вони ходили гарно одіті, щоб мешкали в добрих будинках, а нераз і в палатах, щоб мали обслугу, щоб являлися тільки в порядних, багатих льокалях. Чим вищий даний провідник, тим більші репрезентаційні вимоги ставить до нього суспільність.

Нераз і провідникові обридне та репрезентація. Він волів би одягатись по простому, жити як звичайна людина, заходити до тих льокалів, до яких йому хочеться, одним словом: робити те, чого душа забажає. Але не можна, бо: обовязок супроти суспільности. А в деяких випадках, як ось у випадку уступилого англійського короля Едварда, обовязок супроти суспільности навіть вимагав того, щоб він не женився з тою жінкою, яку кохав. А коли любов узяла верх над „обовязком супроти суспільности", то Едвард мусів уступити.

ОБОВЯЗКИ НАШИХ ПРОВІДНИКІВ.

Зрозуміло, що й наші провідники мають свої обовязки супроти своєї суспільности. Наша суспільність також хоче, щоб її провідники ходили відповідно одіті, щоб мешкали в порядніших дільницях, щоб не заходили до дешевих льокалів, щоб вразі потреби дали відповідну жертву на народню ціль, а нераз покрили видатки деяких репрезентаційних гостин.

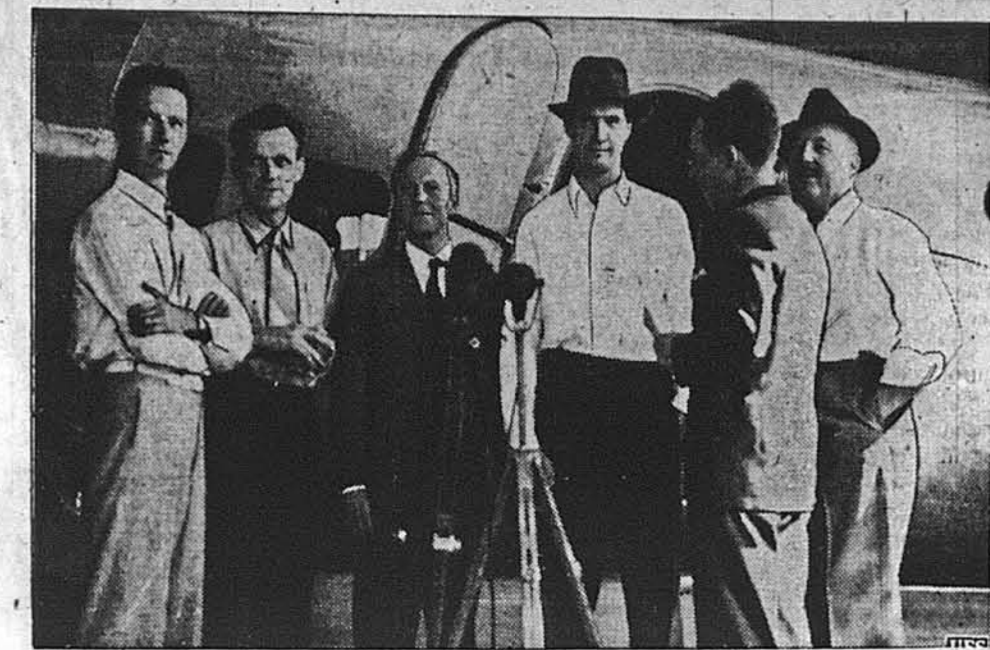
Це гарно, так має бути. Так є в чужих і так повинно бути і в нас. Але ми знаємо, що чужинці дбають про те, щоб засобити своїх провідників у відповідні фонди, з яких вони могли би покривати кошти тої репрезентації. Американські фільмові зірки дістають сотки тисяч долярів платні; европейські королі дістають мільйони долярів; американські провідники, залежно від їх позиції, дістають десятки або також сотки тисяч долярів річно. Навіть провідники американських робітничих організацій дістають десятки тисяч долярів річно. Наприклад, голова А. Ф. П., Вилйем Ґрін, дістає 25 тисяч долярів річно; голова К. П. О., Джан Луїс, дістає також 25 тисяч. Зпочатку він діставав лише 15 тисяч, але на останній конвенції К. П. О., підвищили йому на 25 тисяч. А предсідники більших юній, як кравецької, автомобільної, мореправної, дістають тільки по 15 тисяч долярів річно.

НА ЩО ЦЕ?

Чому вони стільки дістають? Таж ті предсідники це теж колишні робітники, колишні кравці, фабричні робітники, моряки. Їм юнія ухвалює таку велику платню тому, щоб вони могли як слід репрезентувати їх організацію. Щоб вони могли змішуватися з „великими рибами", могли заходити до тих льокалів, до яких ті великі риби заходять, щоб могли нераз і їх „потрактувати", а не лише, мов раби, від них приймати почастунок. Одним словом, щоб вони могли стояти фінансово на своїх ногах і не мали почуття суспільної нижчости. Така фінансова певність помагає даному провідникові гідно і корисно заступати його організацію.

Зате брак того фінансового вивінування цю певність відбирає; викликує в даного провідника залежність, почуття нижчости. На далеку мету такий його непевний фінансовий стан приносить шкоду й організації, бо провідник тої організації старається обертатись тільки в нижчих суспільних верствах, а боїться станути поруч, чи глянути в вічі тим, що мають владу, що трясуть світом.

Та найбільше зо всього брак відповідного фінансового вивінування відбивається в політиці. Представник якогось народу, що не розпоряджає відповідною сумою грошей, може дуже мало зробити у міжнародній політиці. Він навіть не матиме нагоди обертатися серед тих, серед яких йому припоручено розвивати діяльність.

НОВИЙ ОСЯГ ГЮЗА.

Відомий летун Говард Гюз, що недавно облетів світ, при приїзді до Ню Йорку з Лос Анджелесу, звідки він їхав велику частину дороги підстратосферою, себто величезною висотою. Дорогу впоперек американського континенту Гюз відбув за 10 годин 36 мінут. На світлині (зліва направо) радіовий оператор Перін, співпільот Одекірк, навіґатор Конор і Гюз.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Надзвичайні збори 204 відділу У. Н. Союзу.

У вівторок, 23. ц. м., відбулися надзвичайні збори 204 від. У. Н. С., на яких обговорювано справу приступлення Згоди Братств до У. Н. Союзу. По докладнім представленні справи злуки предс. Е. Ляховичем члени одноголосно одобрили плян злуки з побажанням, щоби й інші подібні організації вступили на цей шлях, що Згода Братств.

Всі члени однодушно одобрили створення в Ню Йорку комітету всіх відділів У. Н. С. для спільної праці в користь У. Н. С. та загальної української справи. На „Союзовий Здвиг", який влаштовує цей комітет 28 ц. м., всі члени рішили прийти зо своїм прапором у зорганізованій масі.

Рішено взяти участь у Конгресі Українських Націоналістів і вибрано двох делегатів, а то: Е. Ляховича й М. Близнака. З нагоди цього конгресу ухвалено виасиґнувати з каси відділу на визвольну боротьбу $50, а добровільні датки на ту ціль зложили: Е. Ляхович, М. Близнак, Т. Скульський, В. Возьний, М. Мороз, Е. Фаліоса, П. Редчук, Т. Чіп, пані С. Гурин, М. Бродин, В. Голубович по $1; М. Новак 50 ц. Ті гроші будуть доручені конгресові Укр. Націоналістів.

Рішено взяти гремільну участь в Українській Нац. Маніфестації, яка відбудеться 4. вересня п. р. в Гіподромі, в Ню Йорку.

Ухвалено також, що під осінь відділ має влаштувати кілька імпрез, з того одну виставу, драму „Ой, видно село". Яка буде виставлена 20. листопаду ц. р в салі укр. православної громади, 334 Іст 14 вулиця. Частина приходу з тих імпрез буде обернена на народні цілі.

М. Близнак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Спеціяльний мітінґ Тов. Укр. Січ, від. 170., відбудеться в неділю, 28. серпня 1938., в годині 6. веч., в Українськім Народнім Домі, 181 Фліт ул. На ці збори обовязком кожного відділового урядника і члена прибути, бо є важна справа до полагодження, котрої відділовий уряд сам не може рішати, і є більше важних справ, що вимагають якнайскоршого полагодження. Тому й скликується надзвичайні збори. Кожний член є повідомлений листовно про збори. — Ю. Тисаровський, предс.; О. Логин, кас.; Т. Наконечний, фін. секр.

Несподіванка.

Один приятель проводить другого до хати. Під вікнами його дому зупиняється і каже:

— Подивися... вломник лізе до твоєї спальні... Треба покликати поліцію!

— Ні... будь тихо. . . . нехай лізе. Моя жінка буде переконана, що це я... Почекаємо хвилину... побачимо, як вона кине на нього неприготованого чимось гострим! Нехай бандит раз має несподіванку!

В школі.

— Слухайте діти — коли оповідаю вам про впертого й лінивого осла, не дивіться крізь вікно, тільки на мене. На дворі й так нема ніякого осла.

ЛІКАРІ КУХАРЯМИ.

Офіціяльне британійське лікарське товариство видало „Куховарську книжку" для лікарів". Поява такої книжки в Англії подиктована своєрідними обставинами. В Англії дуже погано варять і сотні тисяч громадян нездужають на шлунок. Щоб запобігти цьому, лікарі зібрали найголовніші приписи дієти і вказівки, чого не можна мішати. Крім цього зредаґували відділ страв, як їх приладжувати та як вязати на обід і вечерю, з програмою на три тижні. При стравах доданий теж цінник.

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ

MANIFESTATION FOR UKRAINE'S INDEPENDENCE

in NEW YORK

Sunday, September 4

at

HIPPODROME

43rd Street & 6th Ave.

ПОЧАТОК 7:45 ВЕЧЕРОМ

УКРАЇНСЬКА ЕМІҐРАЦІЄ!

З Великої України ось такі вістки:

„Большевицька влада при помочі кровавої ҐПУ у звірячий спосіб гонить українське населення на поля до жнив. Червоним можновладцям не розходиться про добробут народу, а про це, щоб з населення України здерти якнайбільше збіжжя для вигодування своєї чисельної армії... Українські селяни бунтуються, бо знають, що не будуть пожиткувати своєю працею та за то стануть перед наглі „суди", вкінці опиняються перед дулами сліпого знаряддя московського імперіялізму — чекістів."

З Польщі доносять:

„Холмщина та Підляшша останніми часами сталися тереном, на якім шаліє нечуване, дике варварство польської влади. Таке варварство, яке дотепер стрічалося лише в Росії в часі революції та в Ішпанії підчас приходу до влади большевицького елементу... За час від 1-го червня до половини липня, 1938, **Польща, надуживаючи договору з Ватиканом, цілковито знищила 112 українських церков!** Із 350 українських церков в Холмщині та Підляшшу, 150 замінено на польські костели, а решту цілковито зруйновано. Між зруйнованими церквами було багато дорогоцінних зразків старинної церковної архітектури... Маси українського народу з плачем та молитвою приглядаються, як польська дич, під надзором польської поліції, немов шопи розриває та бурить їхні святині та каплиці й грабує церковне майно... Світ не може нічого про це довідатися, бо Польща обставила ці частини Західньої України сильним кордоном сторожі, щоб ніхто не міг ані туди дістатися, ані теж звідти вийти з відомостями для світу..."

Оці відомости заподає Українська Пресова Служба з Европи.

УКРАЇНЦІ!

Ці жахливі новини потрясають культурним світом до глубини та взивають до неба о пімсту! Оце діється тепер, коли український нарід переходить остаточну стадію підготовки до зриву за свободу та коли на обріях світу зависли хмари нового міжнародного конфлікту.

І коли ми, американські Українці, в цей критичний та важливий момент беремо на себе обовязок в імені поневоленої української нації заманіфестувати перед світом українську справу, заявити про права та стремління Українців до свободи та державности, вороги добачили велику загрозу для себе в цій нашій маніфестації. Вони почали горячково робити все можливе, щоб послабити наш все-еміґраційний національний здвиг, що має відбутися в Ню Йорку дня 4-го вересня.

Не помогли дипльоматичні денунціяції та на марне пішли всякі прочі провокації.

Лишився ще один спосіб для ворогів. — Оце Москва наказала нашим власним, українським яничарам, Українській Комуністичній Партії в Америці, влаштувати в Ню Йорку в великій салі, в той самий день і час, свою „маніфестацію" в надії, що може бодай таким робом їм вдасться збаламутити деяких несвідомих українських громадян.

Негідне українське сміття, що опинилося поза межами нашої нації, стелиться під ноги евр-азійський дичі у її поході на знищення української душі та української культури.

УКРАЇНЦІ!

ОЦЕ ВАМ ДОКАЗ, ЩО ВОРОГ БОЇТЬСЯ УСПІХУ НАШОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ! — ВІН БОЇТЬСЯ КОНСОЛІДАЦІЇ НАШИХ СИЛ НА ОЧАХ ЦІЛОГО СВІТУ!

ДАЙМОЖ СВОЮ ВІДПОВІДЬ, ТА ТАКУ ВІДПОВІДЬ, ЩОБ ЇЇ БЕЗЛИЧНЕ ВОРОЖЕ ТА НАШЕ ГАЙВОРОННЯ ПАМЯТАЛО НА ЗАВСІДИ!!

НІ ОДНОГО З НАС НЕ СМІЄ БРАКНУТИ НА ЦЬОМУ МОГУТНЬОМУ ЗДВИЗІ, НА УКРАЇНСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ, ДНЯ 4-го ВЕРЕСНЯ!!

КОМІТЕТ УКР. НАЦІОНАЛЬНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ.

ДИВА ПРИРОДИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Одинокий ґейзер в Европі. — Молочний став. — Озеро глибоке аж до середини землі. — 1500-літній тис.

Мало хто знає, що не лише в чужих краях, але й у східній Галичині є дива природи. Деякі з тих див є одинокі в Европі.

І так яких 50 миль від Львова недалеко села Шкло є пісковатий потік, а з нього бе одиноке в Европі джерело, яке місцеві люди називають **Кипячкою** або **Парашкою**. Із середини джерела витрискує що кілька хвилин гаряча вода на яких пять стіп високо.

Також недалеко Шкла, в Яворові, є невеличкий став званий **Сива Вода**. Вода в тому ставі є молочного кольору. В середині ставу чорніється пляма, що вказує місце, в якому з дна бе сірчане джерело. Сива Вода не замерзає навіть у найбільший мороз.

Бездонне озеро є також у східній Галичині у стіп гір Товтри (Медобори). Озеро це дуже глибоке, а місцеві люди кажуть, що вода його сягає „аж до середини землі". І це озеро ніколи не замерзає.

Коло Коломиї над Прутом є село Княждвір. На захід від села на узбіччях напроти села Іванівці є 30 моргів тисового лісу (приблизно 2,000 тисів), державна власність. Це найбільший тисовий ліс у літ, а є і „молодші", яким „щойно" 1,200—1,000 років.

НЕ ТАКИЙ ЧОРНИЙ ХАРАКТЕР.

Гомфрі Богерт, відомий фільмовий актор, звісний з представлювання чорних характерів, оженився з дочкою судді Бена Линдеса. Як видно із світлини, молода жінка зовсім не вірить у те, що Богерт чорний характер.

ДУХІВ ПОЧИТАЮТЬ НА САХАЛІНІ

У північній частині острова Сахалін (що належить до Совєтів), живуть тубільці йороки, що займаються головно плеканням ренів. У тій частині острова відкрили великі поклади нафти. Південна частина острова від 1905 року належить до Японії. Джерела нафти є лише у горах північної частини, де за царських часів поселювали за кару. Японці здобули тут важні концесії, які минулого року скінчилися. Тепер Совєти не хочуть відновляти концесії.

Туземці на Сахаліні не журяться тим суперничанням Совєтів із Японією. У південній частині острова живуть айноси, що не належать до монгольської раси. Це останки давньої раси, яка жила на островах Далекого Сходу. Крім того живуть на півночі і в смугах большевицько-японського кордону ґілеки. Вони творять зовсім окрему расу: це найдивніший нарід Далекого Сходу.

Живуть ґілеки в оселях і женяться лише між собою. Вірять у духи. В кожному живому сотворінні і в кожному предметі — мовляв — живе дух. Тому противляться всякій цивілізації, яку вважають діявольським ділом.

Ґілеки не миються, бо вважають це смертельним гріхом проти духа, якого не вільно турбувати. Замісць митися, натирають тіло салом із тюленя. Кожна родина має літний дім, званий „таф", і зимову хату звану „тораф", збудовану з цегли. Вікон у тих хатах нема, бо вікна, це гріх проти духа світла. Дим виходить малим отвором у даху. Всі ґілеки внаслідок того хорі на очі.

В кожній хаті горить вічний вогонь. Є щоправда, на Сахаліні сірники, та ґілеки не вживають їх як чортової видумки. Вогонь розпалюють кресилом. Не вживають теж нових мисливських рушниць, лише своїх старих рушниць зо скалкою. Вбитого дикого звіра вимінюють на цукор, тютюн, чай і горівку. Головною їх поживою є риби, овочі, сало тюленя, ведмеже мясо. Чоловікам вільно їсти всяке печене мясо; для жінок це гріх.

Начальники осель називаються „батьками". Є їх нераз 30—40. Батьки визначують імена дітей. Хлопці мають імена від чоловічих чеснот, отже зовуться „Відвага", „Мудрість" і т. д., а імена дівчат походять від якихсь важніших подій. Отже дівчата називаються: „Пожежа", „Багата Риболовля" і т. ін.

Імени покійника не вільно вимовляти, поки не сполюють першого ведмедя. Інакше дух покійника не знайшов би спокою. Не вільно теж вимовляти слова „ведмідь", бо він має „лихе око" і це найсильніший звір. Мисливець, який застрілив ведмедя, мусить насамперед забезпечитися перед його пімстою відповідними чарами.

Ґілекам не вільно кидати горіючих сірників на воду, бо так сірник убив би духа вогню й образив би духа води. Це два головні гріхи. Ґілекам не вільно писати і рисувати, бо тоді дороги товаришів у лісі таксамо поплуталисяб, як писанина на папері і вони заблукали б у лісі.

А всеж ґілеки нарід добрячий і гостинний. Вони відкидають здобутки цивілізації лише тому, щоби не викликати пімсти духів.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН ПІД ВОГНЕМ.

(78)

Та замісць скакати на нього, лев приступив ближче і, потерши своїм носом до рамени Дока, своїм широким і рапавим язиком полизав його руку. Аж тепер щойно Док зрозумів, у чому річ. Його переляк перемінився в одній хвилині у величезну радість. Ціла його істота наповнилася якимсь щастям. А крізь його голову пробігли виразні слова Тарзана:

„Коли він схоче показати комусь своє приятельське відношення, він легко потруне його носом, а потім полиже руку". Отож це був освоєний лев Тарзана, Джад-баль-джа. Він випередив Тарзана і прибіг скорше від нього. Док з великої радости обняв льва і пригортав до себе його золотаву гриву. А з очей покотились йому сльози щастя.

„А всетаки доля не була зовсім проти мене", подумав він. Та в тій же хвилі він нагадав траґічне положення свого приятеля Дика. Він зірвався на ноги і почав з великим чуттєвим напруженням говорити до льва, мов до чоловіка, про те, що там діялося. Та лев видно дещо з того зрозумів. Коли Док зірвався, щоби бігти, лев слухняно почвалав за ним.

А тимчасом Ґолм кінчив свою молитву. Після неї на його знак Івонна мала затопити довгий ніж у серце Дика. Івонна дивилася своїми мертвими очима то на Дика, то на ніж, то на Ґолма і сама не знала, що це все означає. Хвилинами їй здавалося, що це тільки сон, якийсь примарний привид. Нагло Ґолм з цілої сили зверещав: „Убивай!"